

Stanovisko Bankovej rady NBS

Banková rada prerokovala a vzala na vedomie materiál Ekonomický a menový vývoj – zima 2023.

Vývoj slovenskej ekonomiky v nasledujúcom období ovplyvnia tri hlavné faktory. Prvým je slabnúca ekonomická aktivita u našich obchodných partnerov. Druhým faktorom je odznenie pozitívneho vplyvu vyplývajúceho z dočerpania európskych štrukturálnych fondov v závere roka 2023. Tretím je vládny balíček opatrení prijatý v súvislosti s rozpočtom verejnej správy na roky 2024 až 2026. V rámci neho má zásadný vplyv na vývoj ekonomiky rozhodnutie zamraziť ceny energií pre domácnosti.

Ekonomiku dočasne podrží vládna pomoc s cenami energií. Táto pomoc bude viesť podľa predikcie analytikov NBS k výraznému poklesu inflácie v roku 2024 až na úroveň 2,5 %. Kúpyschopnosť obyvateľstva, a tým aj ich spotreba, by sa mala výrazne posilniť. Silnejší dopyt domácností by mal približne kompenzovať vplyv slabnúceho zahraničného dopytu. Ekonomika by tak mala rásť v budúcom roku takmer trojpercentným tempom.

Cenou za stabilizáciu ekonomiky a cien energií je rastúca zraniteľnosť v oblasti verejných financií a zásahy, ktoré môžu nepriaznivo ovplyvniť výkonnosť ekonomiky v dlhšom časovom horizonte.

Napriek konsolidačnému balíčku opatrení zostávajú očakávané deficity verejných financií na vysokej úrovni aj v krátkodobom horizonte. Odhadovaná miera zadlženosti rastie nad 60 % HDP v horizonte predikcie aj po zarátaní výrazného poklesu objemu likvidnej rezervy štátu.

Dodatočné zdanenie bánk by nemalo pôsobiť destabilizujúco na domáci bankový sektor. Môže mať však vplyv na zníženie tvorbu rezerv pre prípadné neočakávané udalosti, ktorým čelila globálna ekonomika v predchádzajúcich rokoch. Toto opatrenie môže vplyvať na dostupnosť a náklady financovania pre súkromný sektor a pre štát, a tým ovplyvniť dlhodobú investičnú aktivitu. Môže tiež viesť k zvýšenej miere koncentrácie v sektore.

Fiškálna konsolidácia na príjmovej strane s dopadom na cenu práce je legitímnou politickou voľbou. Daňovo-odvodové zaťaženie práce na Slovensku je v medzinárodnom porovnaní už dnes vysoké, pričom výkonnosť ekonomiky stále v rozhodujúcej miere závisí od dostupnosti lacnej pracovnej sily. Je dôležité, aby stratégia ozdravenia verejných financií bola sprevádzaná programom štrukturálnych zmien s cieľom posilniť konkurencieschopnosť ekonomiky.

Hlavným zdrojom neistoty pre vývoj slovenskej ekonomiky v rokoch 2025 a 2026 je absencia jasného plánu v oblasti pomoci s cenami energií a v oblasti verejných financií v širšom zmysle. Pozornosť pri príprave rozpočtu verejnej správy na roky 2024 – 2026 sa sústreďovala na rok 2024, čo môže súvisieť aj s časovaním prác na rozpočte v tomto roku. Pre predvídateľnosť budúceho ekonomického vývoja z pohľadu domácností, firiem aj medzinárodných finančných trhov bude dôležité v rámci nového rozpočtového cyklu v dostatočnom predstihu komunikovať zámery na ďalšie roky.